

BERG, C. O.

Frihet eller trældom. : Några ord till svenska arbetare. 3:e uppl.

1882

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

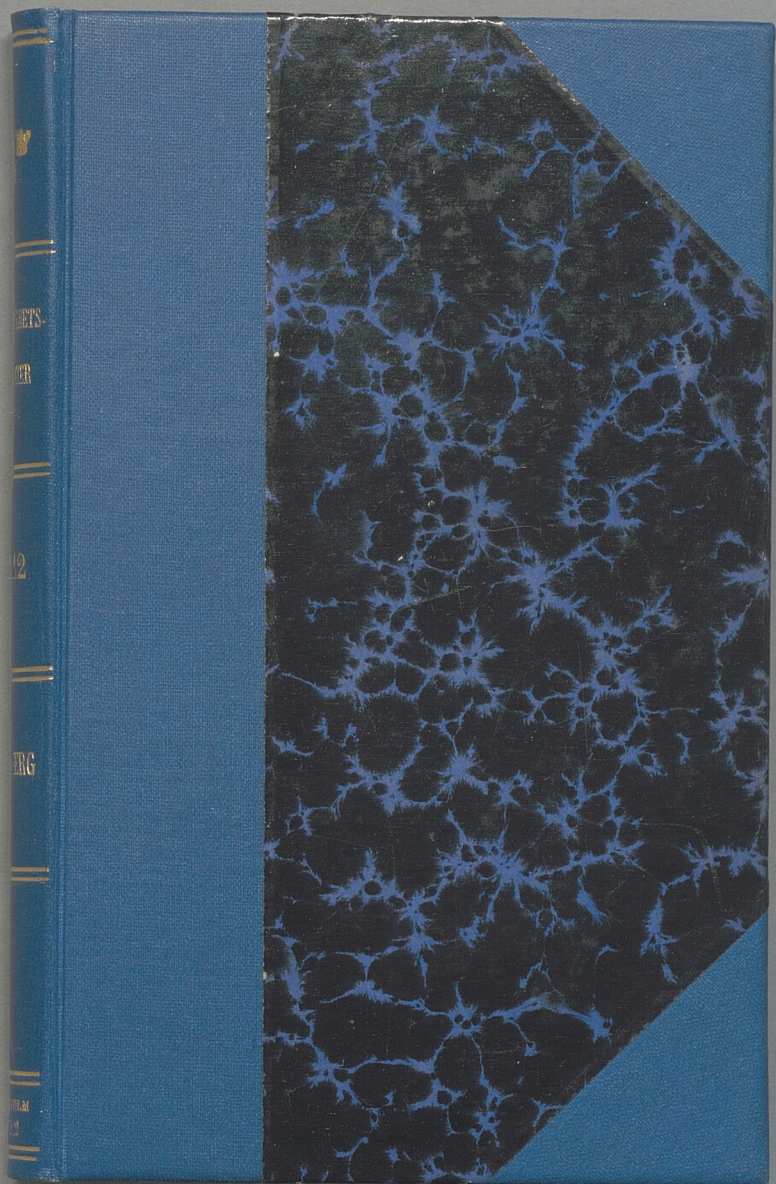
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

☞

NETS

ER

12

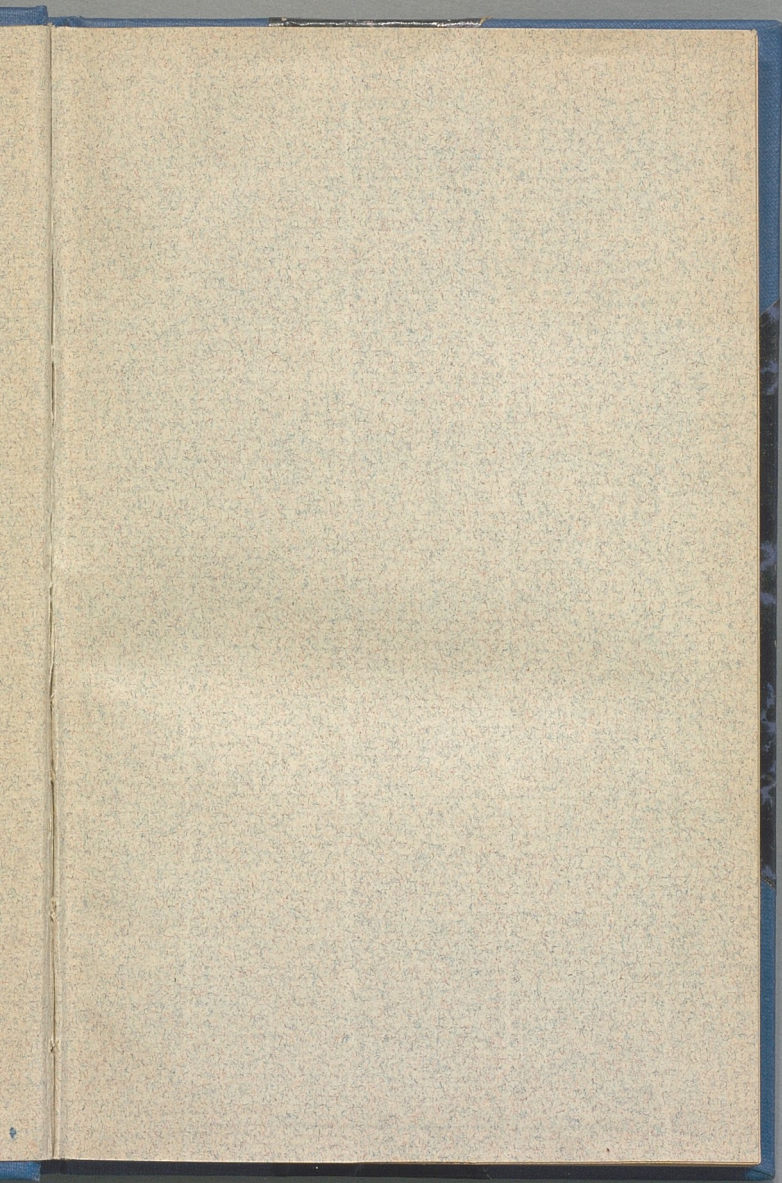
TRG

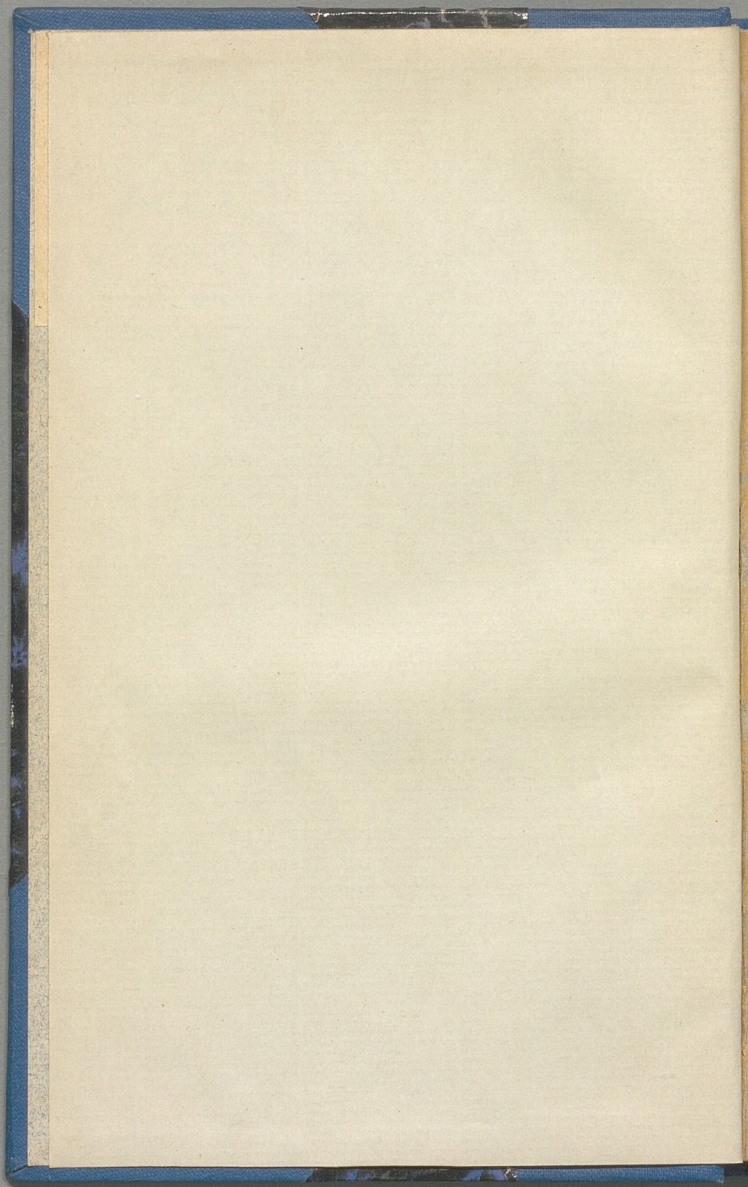
VOL. 21

☞

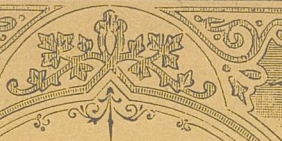
Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Polit. ekon.
Nykt

Berg, C O

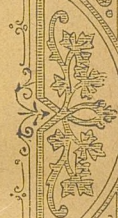
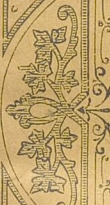
Hykterhetskrifter.
N:o 1.

Frihet eller Träldom.

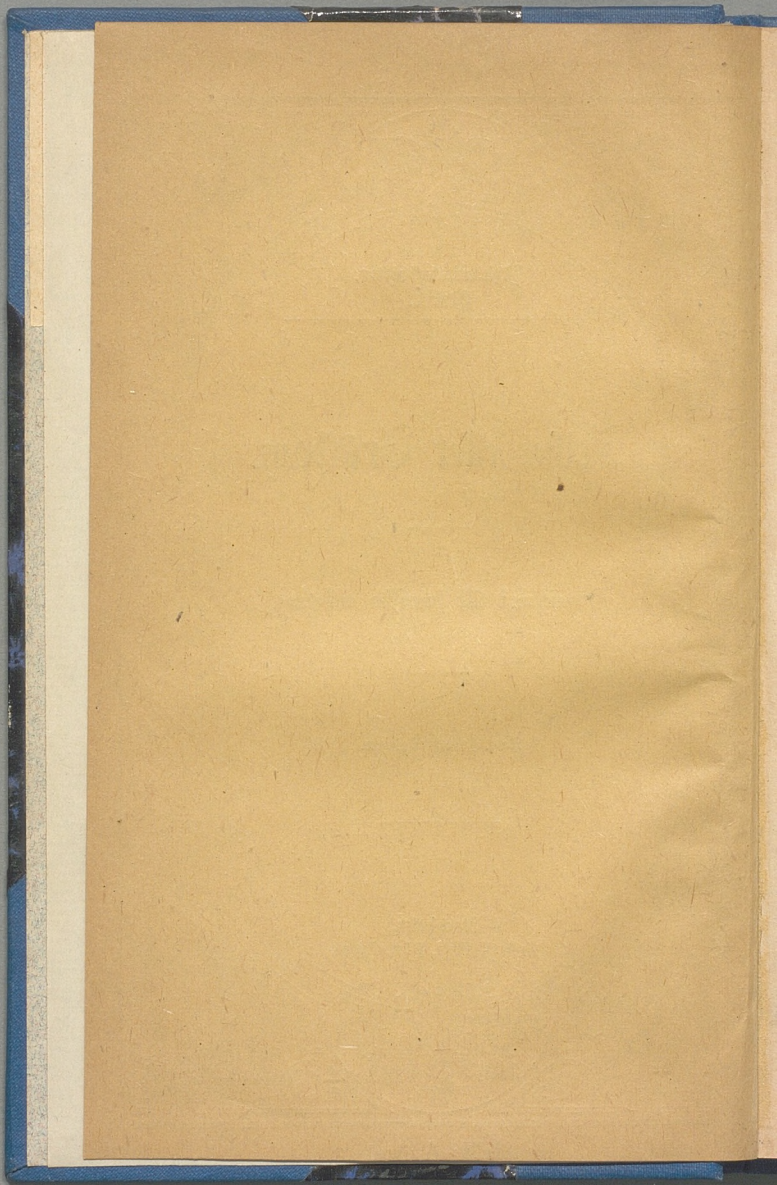
Några ord till svenska arbetare.

Tredje upplagan.

Stockholm,
Fosterl. Stift. Förl.-Grped.

Pris: 4 öre.

Afkytterskrifter.
Nr 1.

Frihet eller Träldom.

Några ord till svenska arbetare

af

C. O. Berg.

Utgifvare af "Arbetarens Vän".

Tredje upplagan.

Stockholm,
Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition.

Stockholm,
tryckt hos A. G. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1882.

Bröder! Hvarför äro några af eder trälrar?

Sag will nu icke påstå att I i allmänhet hafwen husbönder, som hålla eder i trälldom; nej, i Sverige är arbetaren kanske mera fri än i något annat land. En husbonde, en arbetsgifware måste i dessa tider betala bra och vara wälwillig i sitt sätt mot eder. Han är det och wanligen. Likaledes har han rättighet att af eder fordra godt arbete och aktningsfullt bemötande. I ären qwitt med hwarandra derwidlag, om I å ömse sidor uppfyllen edra pligter. Skulle någon hafwa det sämre nu för tiden än den andre, så är det arbetsgifwaren, men deröfwer will jag icke grubbla. Sag unnar eder af hjertat eder goda arbetsförtjenst. Det är dock en sak, som grämer mig och flere, nemligen att många af eder, oaktadt I kunna wara frie män, dock kommit i beroende af en husbonde, som håller eder i den wärsta trälldom, ja rent af i slafweri.

I hafwen helt säkert hört omtalas, huru det förr war stäldt i Amerika för de swarta slafwarne derstädes. En del af dem bleswo mycket illa handterade. Man pissade dem, då de icke woro nog flitiga, såsom man slår en ore, hwilken icke will draga fram sitt las; man köpte och sålde dem, såsom man köper och säljer hästar och kor.

Nåväl! I ären medborgare i ett af werldens fria länder och lagen skyddar eder för oförrätter, men ändå finnas bland eder sådana, som äro mera bundne än negerlafwen, mera belastade än en införd häft.

"Det der är ett närgående påstående", så tycker jag mig höra att någon swarar, och det är så, men jag skall bewisa hwad jag säger.

Bland negrerna i Amerika finnos, medan de woro i trälldom, många som hört kristendomens läror förkunnas, och som af hela hjertat trodde derpå. Deras herrar kunde piffa dem, så att blodet strömmade, ja rent af döda dem, såsom de ock någon gång gjorde, men de kunde icke skada dem till själen. De hade läst dessa bibelns ord: "Rädens icke för dem, som dräpa kroppen, men rädens för honom som kan förderfwa både kropp och själ i helwetet."

Nåväl, dessa våra swarta bröder kunde wara lycklige midt under all denna jämmer, som öfswergick dem, de kunde, då de blefwo ihjälpskade, likasom Stefanus, se himmelen öppen öfwer sig.

Den **hwhite, swenste trälen** deremot, om hwilken jag nedanför skall något mera tala, han, ättlingen till werldens modigaste och stoltafte hjeltar, han är utan tröst i dödsstunden, han wägar ej lyfta sina ögon upp till menniskor, än mindre till himmelen och Gud.

En häst, som är wäl född, kan förlora tålmodet, om någon misshandlar honom. Han kan i hundra bitar sönderslå wagnen, för hwilken han är spänd. Han har lif och kraft i sig, han tål ej att man slår honom. Ett **djur** är han, det är sant, men ett ädelt djur.

Menniskor finnas deremot, menniskor, som äro skapade efter Guds beläte, menniskor, som hafwa en odödlig ande inom sig, en ande, som är wärd mer än sol, måne och alla skapade ting på hela jordens krets, en sådan menniska kan wara förnedrad derhän, att hon icke känner, om man **sparkar** på henne.

"Swarför föll du så djupt, du sköna morgonstjerna?"

Behöfwer jag nu säga, att det är **drin-**
karen jag will åt. Sa, jag will åt honom; må han blifwa ond, om han kan, så skall han blifwa god sedan. Du som läser detta, är du en drinkare, så läs min skrift till slut och du skall finna att jag will ditt wäl; är du **det icke**, så hjelp mig att afleda bränwinets och de andra rusdryckernas syndaflod, **ty den dränker oss annars.**

Arbetare! — Låt mig nu först något tala om dina förfäder och beskriwa hurudana farlar de woro, så att du må weta, af hwad folk du är kommen. Måhända skall det till en början litet råta din rygg, ifall dryckenskapsdjefwulen kröft den, ifall du blifwit en träl under hans herrawälde.

Såsom hedningar woro våra fäder kanske icke så mycket bättre än andra hedningar. Grymma woro de och slogo ihjäl folk, som skördemannen nedslår gräs. Men de hade några dygder, som man ofta får leta efter, nu sedan bränwinsfloden gått öfwer vårt land. De woro ordfasta, sanningssära och ärliga på sitt wis. Weflighet och wällust war dem en styggelse; mjöd och öl drucko de stundom till öfwerflöd, men att berusa sig

ansågs skamligt och deras skalder bestraffade sådan ofed. Alla folk, rundt om, woro rädda för dem, då de kommo seglande i sina wifingassepp.

Hvem är rädd för en fyllbult? Man skuffar omkull honom och han blifwer liggende i rännstenen. Wärlösa qwinnor frukta honom, det är sant.

Hedningen, fast han hade blod på sina händer, war bättre än nutidens kristnade slaf, bränwinsuparen, ty han war ej så förslappad och förderwad till sin själ, han kunde blifwa en eldig, nitisk kristen, han blef det ock.

Kristendomen kom in i vårt land.

Arhundraden kommo och gingo; goda och onda tider weplade; den swenske bonden och den swenske arbetaren buro dagens tunga och hetta i fred och blodig skjorta i krig, men hwad de gjorde, det gjorde de som män, ty de hade mærg i benen. Siender trängde på från östan, sunnan och wästan, men hwar de kommo, wanfades hugg och de objudne fingo wända om med blodiga pannor och oförrättadt ärende.

Wåra fäder hade, fastän kristendomens

Ljus ej lyfte så klart då som nu, dock en fast tro på Guds hjälp och denna tro lät dem ej komma på skam; de fullgjorde sina dagsverken som karlar och när de lade sina ögon tillhoppa och sina trötta hufvuden till hwila, så kunde mången bland dem säga: "Herre, nu låter du din tjenare fara i frid!"

Den, som är herre öfwer nutidens drinfare, låter tyvärr icke sina tjenare fara i frid.

Så kom en tid, då den samma kristendomen höll på att gå under, emedan påfwen och hans anhang rent af wille qwäfwa Guds tillbedjare i eld. Då skedde hwad som aldrig förr har skett och hwad som kanske aldrig mer kommer att ske, nemligen att ett litet ringa folk, med sin gudfruktige konung i spetsen, tågade ut ur sitt eget land och slog ned de öfwermodige wäldswerkarne och löste de bundne från deras hårda band och Guds ord blef åter fritt och deß förkunnaude fick åter obehindradt utgå öfwer jorden.

Det landet, från hwilket den skaran och den konungen utgingo, hette Sverige och de öfwerblifne af de stolte frigarne blefwo edra förfäder.

Skam och nesa öfwer oss! Hafwa wi

glömt detta? Höfwes det of, deras afkomlingar, att såsom swinen söla of i träcken?

Swarsför bäfwade fienderna för den ljuse hjeltefonungen, då han kom emot dem så frimodigt med sina swenskar tätt bakom sig? So, derför att denne konung och desse män höllo sig till Gud och både honom om hjelp. Det war under den tiden då konung och folk tillhopa sjöngo:

"Wår Gud är of en wäldig borg,
Han är wårt wapen trygga,
På honom i all nöd och sorg
Wårt hopp wi wilja bygga;
Mörksens förste stiger ned,
Hotande och wred,
Lifwål wi of ej frukte".

Swad fånger sjunga nutidens kämpar, de nemligen, som hålla till i gränder och på frogar? Lidderliga, gemena wijor. Swilka böner höras af nutidens raglande stridsmän? So, böner till djefwulen, att han måtte anamma och regera deras kropp och själ.

Ja, en annan tid kom för gamla Swerige, en tid som många med söga skäl hafwa prisat, en tid, då lättssinnet, flården, fritänferiet, och — **bränwinet**, höll intåg i detta

förr så aftade, så hederwårda land. Alla war det att digerbödens giftiga ångor blåste öfwer landet, så att hela socknars besolkningar ströfo med; men wårre war det att bränwinet fick komma in här och sprida sitt gift i folkets innersta merg.

We öf, att så skedde! Man skulle kunna säga att helwetets eld glödde under bränwinspannorna, folket drack och fienderna — så wäl de ändliga som de kroppsliga — logo.

Sedan deß har det gått utföre med öf; wi hade icke kraft nog att behålla de länder wi en gång tillkämpat öf, ty wi woro förslappade af bränwinet och Guds hand war tagen ifrån öf. Wi bleswo trälar. Wårt folk, förr det stoltaste, starkaste och modigaste på jorden, är numera icke för mer än något annat folk. Se på män och qwinnor, som gå fram på gator och wägar! En del, som skulle vara wurne, är små och swaga som barn, ärftliga sjukdomar spridas på ett förfärande sätt och snart skall man måhända få leta efter en riktigt stark, frisk man eller qwinna. Wisserligen har vårt lands wälmåga öfats, men detta wälstånd blifwer ju icke annat än nytt bränsle under bränwinspannorna och under våra allt mera ökade lustar.

Allsmäktige Gud! — Skola wi sjunka allt djupare i "eldwattnets" ström, skola wi fortfarande wältra oss i den dy, som denna flod för med sig?

Arma Sverige! Du är då snart moget att gå under och din förra ära skall sluta med skam och wanheder. Skola wi en gång blifwa trälrar under främmande herrskap, och än wärre, skola wi fortfarande wara trälrar under dryckensfapslasten?

Men hör, käre broder! **Will du blifwa fri?**

Du har ett annat hemland, som du alldeles glömt, ifall du hängiswit dig åt dryckenskapen. Sag menar det himmelska landet. Dit hör du ursprungligen, **derifrån** härstammar du.

Rog war det bra sorgligt att wi genom våra första föräldrars fall bleswo så att säga fastbollrar för djefwulen och våra egna lustar, men nu är det så lyckligt, att det finnes en som är starkare än satan, starkare än våra begär, och **han** har åtagit sig att åter sätta våra fötter på stadig mark, att gifwa oss en ren flädnad i stället för den, som wi hafwa flädat ned, ja att utstryka hela vårt syndaregister, huru långt och bredt det än må wara.

Du kan icke lossa dig sjelf, broder, ur

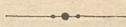
trälldomsbanden: de äro starka, fast du icke ser dem med ögonen eller kan taga i dem med händerna, de draga dig, om du en gång blifwit en drinkare, till frogen med oemotståndlig kraft, **och dock kan du blifwa fri.**

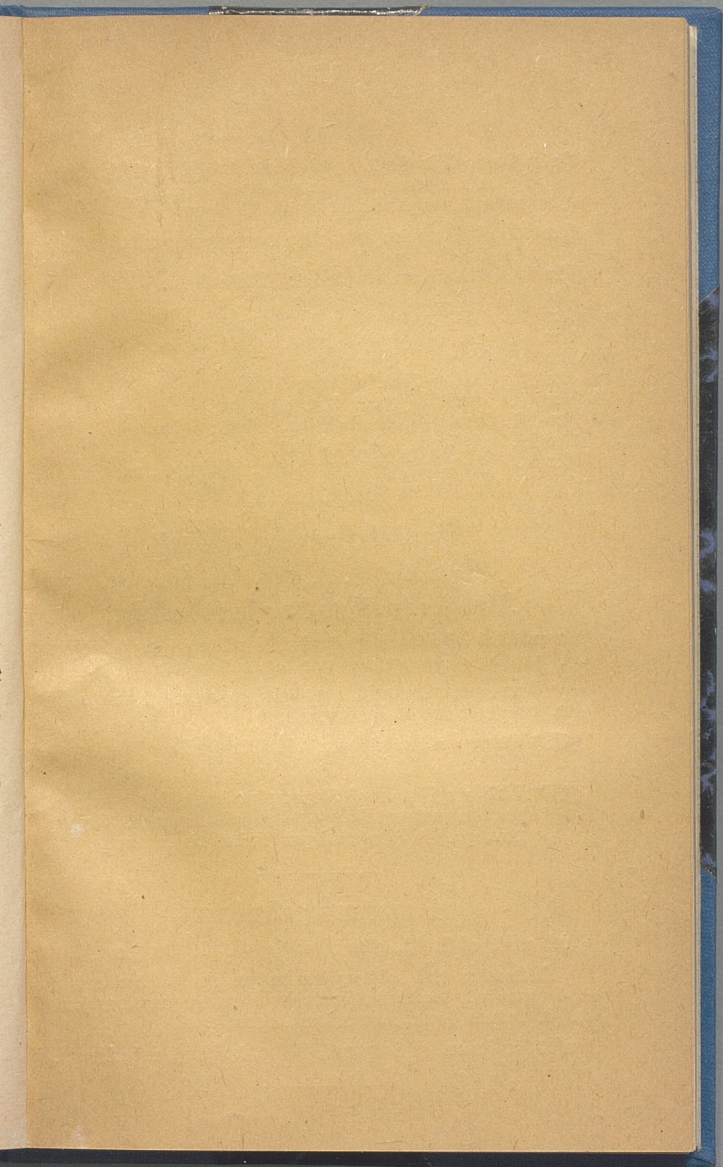
På hwad sätt?

På ett mycket enkelt sätt.

Tag emot hwad han, som är himmelens och jordens herre, will gifwa dig, tag emot nåd och syndaförlåtelse, och sedan — skall han blifwa din fader och du hans barn, ty Guds egen Son har af kärlek till dig gått i döden för dig och hans död är en lösepning, som tages för godt den dagen då domsböckerna upplåtas. Tag emot och med denna gåfwa skall du också få kraft att emotstå både ditt begär efter starka drycker och alla andra syndiga lustar.

Wälj, broder! Wälj emellan frihet och trälldom.

Från Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition
hafwa utkommit och finnas att tillgå i bothandeln följande nykterhetskrifter af **C. O. Berg**:

- N:r 2. "Hörer du oss eller våra fiender till?" Pris: 5 öre.
N:r 3. Några ord om frihet. Pris: 5 öre.
N:r 4. Träldom och jämmer. Pris: 5 öre.
N:r 5. "Sörjande vägar." Pris: 4 öre.
N:r 6. En farlig passagerare. Pris: 5 öre.
N:r 7. Korg och öfwerlefwor. Pris: 5 öre.
N:r 8. "Eben-Eser." Pris: 5 öre.
N:r 9. Fredrik Ring. Pris: 10 öre.
N:r 10. Den stora hemligheten. Pris: 5 öre.
N:r 11. Hysweln. Pris: 5 öre.
N:r 12. Blomberg och Spånström. Pris: 4 öre.

"Arbetarens Wän",

(utgifwen af **C. O. Berg**, Stockholm,)

Illustrerad månadstidning,

kan erhållas på hwarje postanstalt i riket; i hwarje bothandel samt hos tidningens öfrige kommissionärer.

Prenumerationspris för helt år endast 1 krona 50 öre, postporto deruti inberäknadt.

☛ Hwarje nykterhetsvän bör söka sprida "Arbetarens Wän".

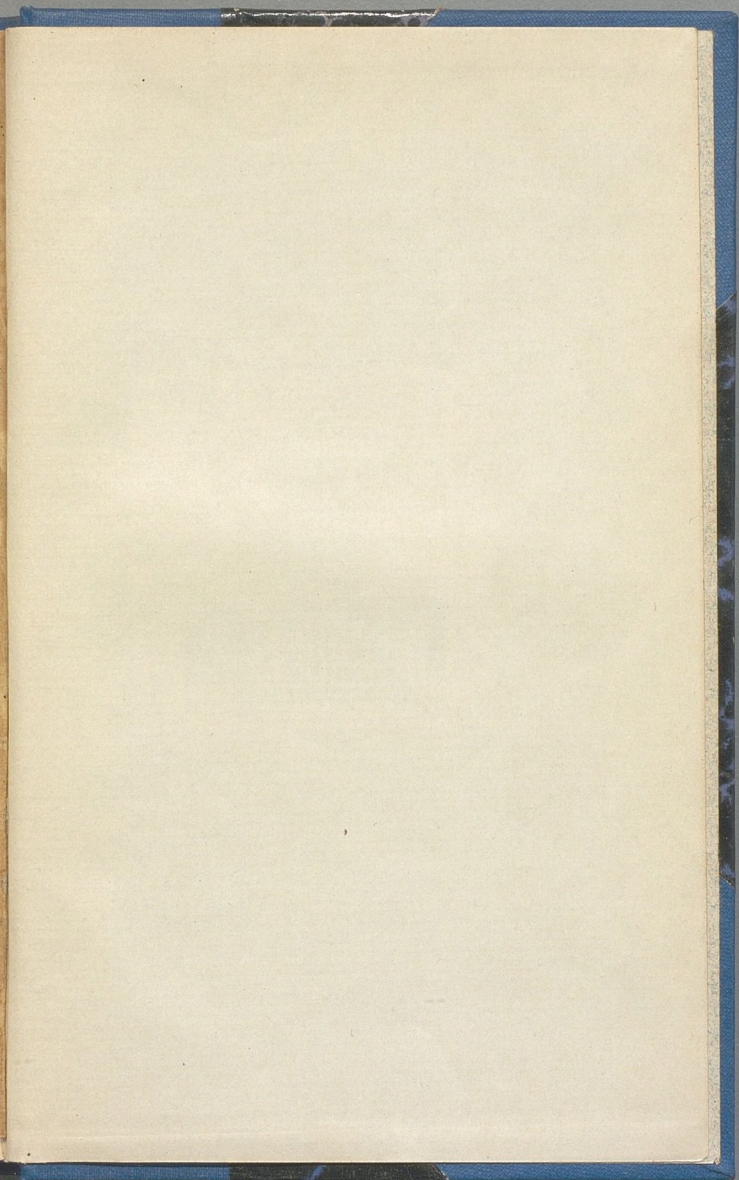
☛ Vid requisition af 5 exemplar direkt hos "Arbetarens Wäns" expedition, Stockholm, lemnas ett exemplar gratis. Profnummer sändas på begäran.

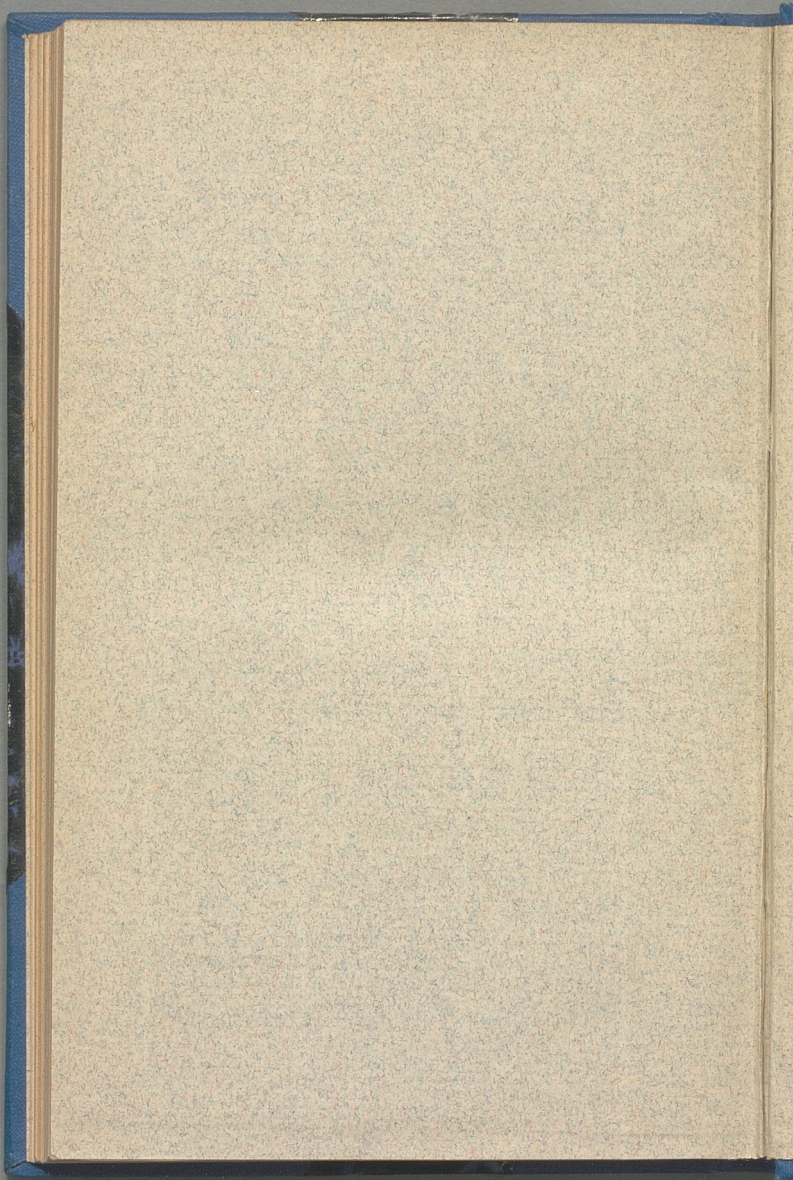
Barnens tidning,

redigerad af **L. S.**, med bidrag af **C. O. Berg** m. fl.

Utkommer två gånger i månaden om 8 sidor med 3 à 4 stora och vackra illustrationer i hwarje nummer samt en för barnen lärorik och underhållande text.

Priset för år endast 1 krona 50 öre, postporto inberäknadt.

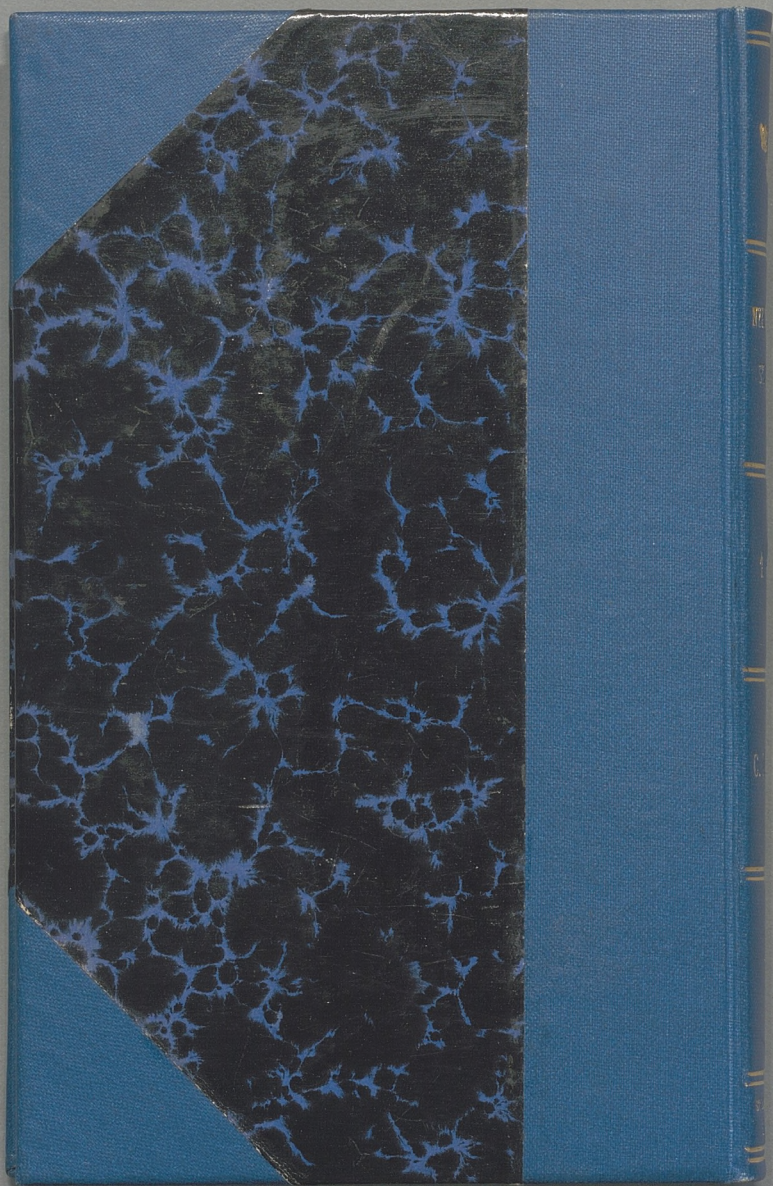

National Library
of Sweden

LÄSESALSLÅN

60001000334422

www.books2ebooks.eu